

Speciální pedagogika

- Do příště: zpracovat zadané téma (3 – 4 strany), rámcové informace, dát na společné stránky a přinést do výuky, odprezentujeme to a společně probereme, případně doplníme
- Zkouška formou testu v lednu

Literatura:

Sovák: Nárys speciální pedagogiky

L. Monatová: Pedagogika speciální

Mertin: Individuální vzdělávací program

Renotierová, Ludvíková: Speciální pedagogika

Defektologický slovník

Speciální pedagogika

- u nás se rozvíjí v 60. letech zásluhou profesora Sováka – děti vykazovaly problémy, potřeba obeznámit učitelky – začalo se to vyučovat na fakultách
- je to pedagogická disciplína, je speciální v tom, že se nezaměřuje na většinovou skupinu (před dvěma roky děti nadané přiřazené ke speciální pedagogice)
- jde o obor, který je zaměřen na vývoj, vzdělávání a rozvoj osobnosti jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami (ovšem speciální vzdělávací potřebu může mít každé dítě)
- konkrétní práce s dětmi je výchovná a vzdělávací
- předmět speciální pedagogiky: vytváří pomůcky, strategie pedagogické podpory, nové teorie (dnes nové teorie o typech hendikepů)
- cíl: dosáhnout maximální možné míry socializace jedince (socializace = nikdy nekončící proces vrůstání jedince do většinové společnosti)
- výchova a vzdělávání je základním prostředkem socializace

Speciální pedagogika spolupracuje, (je v úzkém vztahu) s:

- pedagogikou,
- psychologií – vývojová (jaký je vývoj dítěte v normě, v jakých oblastech dítě zaostává), diagnostika dítěte (odborníci dítě vyšetří a vyjádří sek tomu, co je pro ně nejvhodnější),
- s medicínou – informace o biomedicínském podkladu (sdělí nám režimová opatření – cukrovka, epilepsie, zrak...),
- s právem – vytváří zákonné normy (na co má právo dítě i rodina),
- v oblasti sociální – sociální péče (státní, ale dnes i soukromá), rodina se může rozhodnout, jakým způsobem pomoc využije

Členění speciální pedagogiky: pedie = výchovy

- ✓ tyflopédie (optopedie) – zrak
- ✓ surdopedie (akupédie) – sluch
- ✓ sometopedie – tělesně
- ✓ psychopedie – duševně
- ✓ etopedie – poruchy chování a sociální přizpůsobivosti
- ✓ logopedie – řeč, komunikační schopnosti a dovednosti
- ✓ děti s parciálními poruchami = poruchy učení
- ✓ děti s kombinovanými vadami: 1. Dvě a více smyslové vady (hluchoněmí)
2. Mentálně postižení plus tělesně, smyslově

- systém péče – medicína, zařízení, kroužky, všichni, kdo se podílejí na rozvoji dítěte

- systém výchovné a vzdělávací péče – pouze školy a třídy

- 1) speciální školy - MŠ, ZŠ, SŠ a učební obory
- 2) speciální třídy – učí tam speciální pedagog, nižší počty dětí ve třídách
- 3) pedagogické (školní) integrace – inspirace ze severských zemí, podmínky pro integraci – materiální a technické podmínky (architektonické, nábytek, osvětlení tabulí...), připravený učitel, připravená třída (přiměřeně věku), vytvoření individuálního vzdělávacího plánu když je dítě vedené jako integrované!, navýšený finanční normativ – ke zkvalitnění výuky pro dané dítě (také odměna pro pedagoga, kurzy, odborná literatura). Povinnost vytvořit individuální vzdělávací plán – jedna učitelka je za něj zodpovědná, SPC, PPP jsou povinny nám s tím pomoci, nemá žádnou státem předepsanou formu, na www.msmt.cz jsou pouze doporučení, ale ta

nejdou právně vymahatelná, vycházejí ze zprávy z poradny, podepisují ho všichni – učitelka, rodiče, ředitel, případně i poradenský pracovník. O integraci rozhodne vždy ředitel – třeba má pádné důvody pro vytvoření podmínek integrace, ale opřít se o poradnu (doporučí integraci, ale sami zhodnotí, že ty podmínky nejsou). Při integraci může být přidělen asistent pedagoga (prodloužená ruka pedagoga, platí jej MŠMT, přesně vymezené kompetence ve školském zákoně, má-li základní, středoškolské či vysokoškolské vzdělání nepedagogického směru, absolvuje akreditovaný kurz, nebo osobní asistent (toho platí MPSV – lokomoce, tělesné postižení, pohyb...))

Školská poradenská zařízení:

- PPP – nejstarší, jsou tu už dlouho
- SPC – vznikla v 90. letech kvůli integracím, existují při speciálních školách, v péči děti od 3 do 18 (20) let, 0 – 3 roky – centra rané péče (nejdou součástí SPC, patří do sociální péče)
- SVP – střediska výchovné péče – statut jako SPC, ambulantní a týdenní režim (spíš až v ZŠ věku)
- Mají stejné personální zastoupení: psycholog, speciální pedagog, sociální pracovník, v PPP je ještě preventista sociologicko -patologických jevů a pedagog

Činnosti poradenských zařízení:

1. Diagnostika a rediagnostika – provádí ji psycholog i speciální pedagog, zpráva je výsledkem obou vyšetření, rediagnostika (znovu diagnostikovat) se nyní provádí častěji, rodiče o ní musí po upozornění centra žádat, je to složité, mají toho moc
 2. Školní zralost
 3. Terapeutická a reedukační nápravná činnost
 4. Krizová intervence
 5. Kariérní poradenství
 6. Vedení odborné knihovny
 7. Vedení záznamů o dětech
-
- Inkluze – splynutí minoritních skupin se skupinou majoritní
 - Inkluzivní škola – schopná přijmout děti s jakýmkoliv postižením, jiné rasy...

Stupně socializace: (Sovák, Jesenský UK Praha)

- Integrace – úplné zapojení do společnosti (brýle)
- Adaptace – přizpůsobení, ale za určité vyšší podpory (pracovní doba, asistent)
- Utilita – sociální využitelnost (trvalý dohled)
- Inferiorita – sociální nevyužitelnost, nepotřebnost pro stát, stát se o ně musí postarat